

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse.

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av produksjon og publisering av tidsskriftet Stat & Styring. Klager anførte at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist fra konkurransen som følge av en rekke avvik som samlet eller hver for seg var vesentlige. Klager anførte også at kontrakten med valgte leverandør var vesentlig endret slik at innklagede hadde foretatt en ulovlig direkte anskaffelse. Klagenemnda avviste anførslene om at tilbudet skulle vært avvist på grunn av manglende klageinteresse. Nemnda kom til at kontrakten med valgte leverandør var vesentlig endret, og at innklagede hadde foretatt den ulovlige direkte anskaffelsen uaktsomt. Etter en konkret vurdering besluttet nemnda å ikke ilegge overtredelsesgebyr.

Klagenemndas avgjørelse 21. oktober 2026 i sak 2026/0297

Klager: Foreningen forvaltningsmedier

Innklaget: Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

Klagenemndas medlemmer: Alf Amund Gulsvik, Sverre Nyhus og Hanne S. Torkelsen

Bakgrunn:

- (1) Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet (heretter *innklagede*) kunngjorde 4. juli 2025 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av produksjon og publisering av tidsskriftet Stat & Styring. Kontrakten hadde en varighet på fem år. Anskaffelsens verdi var estimert til 7,5 millioner kroner ekskl. mva. Tilbudsfrist var 27. august 2025.
- (2) Det var angitt i kunngjøringen at formålet med Stat & Styring «er å sikre at relevante og aktuelle forvaltningspolitiske problemstillinger settes på dagsordenen og blir diskutert. Dette kan skje gjennom artikler, debatter, intervjuer og lignende».
- (3) Kontrakt skulle tildeles tilbudet med best forhold mellom pris og kvalitet basert på tildelingskriteriene «Pris», vektet 20 prosent, «Kompetanse hos tilbudt personell», vektet 30 prosent, og «Oppdragsforståelse», vektet 50 prosent. Beste tilbud under hvert kriterium ville få 10 poeng, og de øvrige tilbudene ville få poeng ut fra den relative forskjellen til beste tilbud.
- (4) Det var angitt at konkurransegrunnlaget blant annet bestod av utkast til avtale med syv bilag. Leverandørene ble bedt om å fylle ut bilag nummer 2, 4 og 5.
- (5) Tildelingskriteriet «Kompetanse hos tilbudt personell» skulle dokumenteres ved å fylle ut bilag 4 «Administrative bestemmelser» og gjennom «CV for redaktør av tidsskriftet». Det var angitt i konkurransegrunnlaget at poeng under tildelingskriteriet ville baseres på en sammenlikning av kompetanse hos tilbudt personell, hvor følgende elementer ville bli særlig vektlagt:

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- *«Relevant erfaring med annet redaksjonelt arbeid.*
 - *Grad av kunnskap om statsforvaltningen.*
 - *Grad av kompetanse innenfor utgivelse av et faglig tidsskrift.»*
- (6) Tildelingskriteriet *«Oppdragsforståelse»* skulle dokumenteres ved å fylle ut bilag 2 *«Konsulentens spesifisering av oppdraget»*. Under dette tildelingskriteriet ville poeng gis etter en sammenlikning av tilbudene hvor følgende elementer ville bli særlig vektlagt:
- *«I hvilken grad målene med Stat & Styring angitt i bilag 1 ivaretas.*
 - *Hvordan tilbyder vil organisere arbeidet for å frembringe aktuelt og relevant innhold innenfor temaet forvaltningspolitikk.*
 - *Hvordan tilbyder vil markedsføre produktet for å nå en større gruppe og vekke engasjement og samfunnsdebatt.*
 - *Hvordan tilbyder skal bruke nyhetsbrev, sosiale medier, podkast og samarbeid med andre publikasjoner for å nå målene med Stat & Styring.*
 - *Hvordan redaktøren eventuelt vil gjøre bruk av faste gjesteskribenter som f.eks. forskere.*
 - *Design og lay-out for tidsskriftet. Her vil blant annet brukervennlighet tillegges vekt.*
 - *I hvilken grad beskrivelse av hvordan redaksjonsarbeidet skal innrettes, bl.a. knyttet til redaktørens og redaksjonsrådets arbeidsform, roller og oppgaver, fremstår egnet.*
 - *Eventuelle forslag til andre relevante, tilstøtende aspekter ved utgivelse av tidsskriftet som belyses i tilbudet og begrunnelsen for dette.»*
- (7) Bilag 1 til avtalen hadde overskriften *«Kundens beskrivelse av Oppdraget»*. Innledningsvis var det angitt at formålet med oppdraget var å gi ut et uavhengig tidsskrift som skulle sette forvaltningspolitiske problemstillinger på dagsordenen, og at tidsskriftet *«skal ha bidrag fra leserne og innbyggerne og legge vekt på dialog»*. Tidsskriftet skulle gis ut digitalt og være gratis tilgjengelig på nett for alle, og ha fire utgivelser i året.
- (8) Under overskriften *«Krav for utgivelsen av Stat & Styring»* var det blant annet listet opp at tidsskriftet skulle *«være faglig uavhengig og politisk nøytralt»*. Under overskriften *«Redaktør»* var det angitt at:
- «Utgiver tilsetter redaktør som skal være ansvarlig for innholdet iht. vanlig praksis, jf. redaktørplakaten. Valg av redaktør skal legges fram for redaksjonsrådet til orientering før tilsetting. Tilbyder skal beskrive hvordan redaktøren eventuelt vil gjøre bruk av faste gjesteskribenter som f.eks. forskere i sitt tilbud.»*
- (9) Under overskriften *«Design og lay-out»* stod det at *«Tilbyderen skal vedlegge en beskrivelse av design og lay-out for tidsskriftet i sitt tilbud. Design og lay-out skal tilfredsstillende krav til universell utforming og skal være brukervennlig»*.
- (10) Bilag 3 hadde overskriften *«Prosjekt- og fremdriftsplan»*. Her var det angitt at *«Leverandør må være klar for oppstart så raskt som mulig etter 01.01.2026 og senest innen 01.02.2026»*.

- (11) Bilag 4 inneholdt de administrative bestemmelsene, og inneholdt blant annet et skjema hvor leverandørene skulle oppgi nøkkelpersonell. Det var angitt at dersom nøkkelpersonell skiftes ut, så skulle erstatningspersonell ha minst like god kompetanse og erfaring som personellet som skiftes ut. I bilag 4 var det også et skjema hvor leverandøren skulle fylle ut eventuelle underleverandører, og hvor innklagede kunne oppgi sine eventuelle tredjeparter.
- (12) Bilag 5 til konkurransegrunnlaget inneholdt avtalens prisbestemmelser, og det var blant annet angitt at fakturering ville skje etterskuddsvis to ganger i året – 10. juni og 10. desember.
- (13) Kontraktens punkt 8 hadde overskriften «*Opphavs- og eiendomsrett*» og lød som følger:
- «Eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til resultater av oppdraget tilfaller Kunden når betaling er skjedd, med mindre annet er avtalt i bilag 6, med de begrensninger som følger av annen avtale eller ufravikelig lov.*
- Rettighetene omfatter også rett til endring og videreoverdragelse, jf. lov av 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven) § 68.*
- Konsulenten beholder rettighetene til egne verktøy og metodegrunnlag. Begge parter kan også utnytte generell kunnskap (know-how) som ikke er taushetsbelagt og som de har tilegnet seg i forbindelse med oppdraget.»*
- (14) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede to tilbud, fra Medier og Ledelse AS og Altinget AS.
- (15) I tilbudsbrevet til Medier & Ledelse AS stod det at «*Vi leverer med dette tilbud på produksjon og utgivelse av Stat & Styring for årene 2026-2031*». Tilbudsbrevet var signert av administrerende direktør i Medier og Ledelse AS. I tilbudet var det videre angitt at «*Medier og Ledelse AS vil stå som utgiver og tidsskriftet vil produseres sammen med Foreningen Forvaltningsmedier*» (heretter klager). Det var informert om at klager var etablert av den som på tilbudstidspunktet var redaktør av Stat & Styring og de faste skribentene, og at redaktøren og tre faste skribenter skulle fortsette i sine roller. Medier og Ledelse AS hadde i tilbudet oppgitt daværende redaktør og administrerende direktør som sitt nøkkelpersonell. Det var ikke oppgitt noen underleverandører.
- (16) ESPD-skjema for Medier og Ledelse AS var vedlagt tilbudet. I ESPD-skjemaet var det krysset av «*No*» under spørsmålet om «*Is the economic operator participating in the procurement procedure together with others?*». Under spørsmålet om «*Does the economic operator intend to subcontract any share of the contract to third parties?*» var det krysset av for «*Yes*» og at dette gjaldt klager.
- (17) Den 6. oktober 2025 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt Altinget AS (heretter *valgte leverandør*). I tildelingsbrevet var det opplyst om at valgte leverandør hadde oppnådd 10 poeng på alle tildelingskriteriene, noe som ga en vektet poengsum på 10 poeng. Medier og Ledelse AS oppnådde 7,60 vektete poeng med 7 poeng på hvert av tildelingskriteriene knyttet til kvalitet. Begge leverandørene hadde oppnådd 10 poeng på «*Pris*».
- (18) Valgte leverandør hadde i sitt tilbud opplyst om å være Norges eneste rendyrkede politiske medium, og at de var del av et dansk mediekonsern som utga tilsvarende

publikasjoner i Danmark og Sverige. I tilbudet var det beskrevet at det gjennom samarbeid med redaksjonene i Danmark og Sverige, ville finne sted utveksling av blant annet ideer, datajournalistikk og materiale, slik at det kunne produseres mer innhold til Stat & Styring enn det som kunne finansieres gjennom kontrakten alene. Valgte leverandør hadde videre angitt at man ville benytte nettstedet Artikulert.no for å tilrettelegge for debatt, og at nettstedet hadde lang erfaring med debatt om forvaltningspolitisk tematikk og med deltakelse fra offentlige ansatte. Valgte leverandør hadde videre angitt at man ville benytte en modell med én redaktør og én sjefsredaktør, og listet opp ti nøkkelpersonell som skulle brukes i kontrakten.

- (19) Det fremgikk av tildelingsbrevet at innklagede ved evalueringen blant annet hadde vektlagt at valgte leverandør hadde presentert en robust organisasjon og at samarbeidet med publikasjoner i Sverige og Danmark ville ha positive effekter på innholdet i Stat & Styring.
- (20) Den 17. oktober 2025 tok valgte leverandør kontakt med innklagede og rettet forespørsel om å endre kontraktens regulering av opphavsrett:

«Angående vår prosess. I avtalen som vi skal signere, er det et punkt om eierskap til stoffet som skal publiseres. For oss er det behov for å ha en tilleggsavtale på akkurat det punktet, som forsikrer at alt publisert stoff kan bli værende i vårt system også etter fem år – hvis det ikke blir aktuelt å fortsette for publisist etter avtalens utløp. Det betyr ikke at alt også kan overføres til ny eier/driver. Så vi har en setning som vi gjerne ønsker skal innlemmes i avtaletekst, eller legges inn som en tilleggsavtale.

Den lyder slik:

‘Konsulenten og opphavspersoner beholder rettighetene til alt publisert redaksjonelt stoff i tråd med Åndsverkloven, etablerte prinsipper for redaktørstyrte medier og til enhver tid gjeldende avtaler. Det er ikke til hinder for at kunden fritt kan arkivere, videreformidle og gjenpublisere alt publisert innhold. Etter avtaleperioden skal Konsulenten, på forespørsel, bidra til å overføre alt publisert innhold til eventuelt ny utgiver.’»

- (21) Kontrakt med valgte leverandør ble inngått 24. november 2025 og etter det opplyste med valgte leverandørs forslag til regulering av opphavsrett.
- (22) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 10. februar 2026. Klagebehandling startet samme dag, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter *klagenemndsforordningen*) § 13 siste punktum. Klagen med fristavbrytende brev ble sendt til innklagede 12. februar 2026.
- (23) Nemndsmøte for utsendelse av forhåndsvarsel i saken ble avholdt 29. juni 2026.
- (24) Forhåndsvarsel i saken ble sendt ut 3. juli 2026. Etter at forhåndsvarselet ble sendt ut mottok klagenemnda merknader fra innklagede og klager, samt opplysninger fra valgte leverandør.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (25) Klager har saklig interesse i å få behandlet alle sine anførsler. Klager deltok i tilbudet til Medier og Ledelse AS som samprodusent.
- (26) Innklagede har brutt regelverket ved ikke å avvise valgte leverandørs tilbud som følge av vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene. Enkelte av avvikene er av så stor betydning at det må anses som en ulovlig direkte anskaffelse at det er inngått kontrakt.
- (27) I konkurransegrunnlaget var det forutsatt, og klart gitt uttrykk for gjennom ordet «*redaktør*», at det kun skulle være én redaktør for tidsskriftet. Valgte leverandør har tilbudt to redaktører. Avviket har gitt valgte leverandør en konkurransefordel ved at man har kunnet presentere en større organisasjon, og en slik «*robusthet*» har gitt stor uttelling i tilbudsevalueringen. Redaktørmodellen innebærer videre at ansvarlig redaktør også er sjefsredaktør i det selskapet som er utgiver, noe som strider mot konkurransegrunnlagets krav om uavhengighet og medieansvarslovens skille mellom utgiver og redaktør.
- (28) I konkurransegrunnlaget står det tydelig at det skal leveres CV for redaktør. Valgte leverandør har levert CV for den underordnede redaktøren, og ikke for redaktøren med hovedansvaret. Den manglende CV-en for ansvarlig redaktør innebærer at det ved tildelingen kun er vektlagt den underordnede redaktørens kvalifikasjoner, men ikke den ansvarlige redaktørens vesentlig smalere CV.
- (29) I tilbudet skulle leverandørene vedlegge en beskrivelse av design og layout for tidsskriftet. Valgte leverandør har eksplisitt sagt at «*det er for tidlig å demonstrere hvordan det vil se ut*». Design og layout var et av momentene som skulle vektlegges i tilbudsevalueringen, noe som gjør avviket vesentlig. Valgte leverandør har heller ikke levert fremdriftsplan, noe som gjør tilbudet langt mer uforpliktende i forhold til hva andre leverandører har bundet seg til.
- (30) Det er foretatt vesentlige endringer i kontrakten etter kontraktsinngåelsen, noe som må regnes som en ulovlig direkte anskaffelse. Valgte leverandør har fjernet nettstedet Artikulert.no fra leveransen, enda Artikulert.no i tilbudet ble fremstilt som et betydelig element og skulle ivareta offentlige ansattes yringsfrihet. Nedleggelsen innebærer et brudd på sentrale finansielle og innholdsmessige forutsetninger for tilbudet, og den har også betydning for den redaksjonelle uavhengigheten som lå i at Artikulert.no var en separat nettside med en egen redaktør.
- (31) Valgte leverandørs tilbud gir en skjev fremstilling av ressursene som vil bli brukt på leveransen. I tilbudet viste valgte leverandør til ti nøkkelpersoner som ville stå for leveransen. En måned etter kontraktsinngåelsen ble det lyst ut en stilling i 50 prosent som nyhetsjournalist i Stat & Styring. Lønnen til denne stillingen kan utgjøre en tredel av budsjettet, og den nye stillingen kan føre til at innholdet blir vridd i en retning som støtter valgte leverandørs eget produkt.
- (32) Valgte leverandør har ikke levert i henhold til tidsfristene i konkurransegrunnlaget. Det var angitt at leverandørene måtte være klar for oppstart senest 1. februar 2026. Per datoen for klagen er det fremdeles ikke publisert noe innhold på tidsskriftets nettside. Fristbruddet er finansielt og redaksjonelt fordelaktig for valgte leverandør.

- (33) I valgte leverandørs tilbud er det oppgitt navn til ressursen som skal benyttes som redaktør, men i kontrakten er vedkommende oppført som innklagedes tredjepart. Dette kan ha betydning dersom formalitetene skal tas alvorlig for eksempel i vurderingen av redaktørens uavhengighet i forholdet til tidsskriftets eier.
- (34) I konkurransegrunnlaget ble det understreket betydningen av den selvstendige nettsiden Statogstyring.no. I dag videreføres all trafikk til valgte leverandørs egen nettside, noe som utgjør en endring av kontrakten. Det stemmer at tidsskriftet tidligere ble publisert på Idunn.no, men det var samtidig tilgjengelig på Statogstyring.no.
- (35) Etter kontraktstildelingen ble det avtalt at opphavsretten til materialet som produseres til Stat & Styring, skal tilfalle valgte leverandør. I henhold til den opprinnelige kontrakten skulle opphavsretten tilfalle innklagede. Dette er en vesentlig endring av kontrakten. Kontrakten går mye lenger i å gi valgte leverandør rettigheter enn det som følger av åndsverksloven. Dersom disse betingelsene var inntatt i konkurransen fra start, hadde de andre leverandørene gjort helt andre økonomiske og mediefaglige vurderinger av kontrakten. Innklagedes henvisning til medieansvarsloven § 7 er ikke treffende, da bestemmelsen kun regulerer adgangen til å instruere en redaktør om innhold. Den prinsipielle betydningen av å overføre rettigheter til materiale produsert med offentlige midler til et privat selskap, er stor. Dette illustreres allerede av at det i standardkontrakten er fastsatt at det er den offentlige oppdragsgiveren som oppnår opphavsretten. Innklagedes argumentasjon om at den opprinnelige avtaleteksten ikke innebar at opphavsrettigheten ble overdratt til innklagede, forutsetter at opphavsretten i utgangspunktet tilfalt valgte leverandørs medarbeidere. Utgangspunktet er imidlertid vanligvis det motsatte, nemlig at medarbeidere overdrar slike rettigheter til arbeidsgiver.
- (36) At valgte leverandør nå får rettighetene til alt materiale, gir større mulighet til gjenbruk av artikler, foto og data til alle de 70 publikasjonene i konsernet, noe som har store økonomiske fordeler. Republiseringen er egnet til å bidra positivt til alle disse publikasjonenes økonomi selv om de enkelte artiklene fra Stat & Styring i seg selv er gratis. Valgte leverandør får også mulighet til å utnytte stoffet i bearbeidet form på en annen måte enn den opprinnelige avtaleteksten ga rett til. Det å få opphavsrett til publisert materiale, er en forutsetning for at valgte leverandør skal kunne opprettholde den artikkelflytmodellen de har beskrevet i tilbudet sitt. Immaterielle rettigheter har også en viss økonomisk verdi. Innklagedes karakteristikk av endringen som «neglisjerbar» har ingen forankring i bransjens egen verdsetting av slike rettigheter.
- (37) Innklagede har foretatt de vesentlige endringene av kontrakten grovt uaktsomt.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (38) Klager har ikke saklig interesse i å få behandlet anførslene knyttet til at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist fra konkurransen. Klager må anses som underleverandør til Medier og Ledelse AS. I tilbudet til Medier og Ledelse AS er det kun Medier og Ledelse AS som er nevnt som leverandør, og det fremgår av ESPD-skjemaet at tilbudet ikke er levert i samarbeid med andre. Klager har heller ikke levert ESPD-skjema, noe som ytterligere underbygger at klager må anses som underleverandør. Som underleverandør mangler klager aktuell interesse i å få avgjort spørsmålet om avvisning. Ingen av anførslene knytter seg til krav som har begrenset klagers adgang til å stille som underleverandør, og anførslene gjelder valgte leverandørs tilbud og har derfor ingen

overføringsverdi til senere konkurranser. Som underleverandør vil klager heller ikke ha noe erstatningskrav mot innklagede.

- (39) Subsidiært anføres det at valgte leverandørs tilbud ikke inneholder vesentlige avvik. Tilbudet avviker ikke fra krav til redaktør eller redaktørmodell. Det er ikke stilt krav om et spesifikt antall redaktører eller en bestemt redaktørmodell i konkurransegrunnlaget, og det er heller ingenting i konkurransegrunnlaget som stenger for at leverandørene kan operere med flere redaktører. Valgte leverandørs redaktørmodell er heller ikke strid med krav til uavhengighet. Alle leverandører har hatt samme mulighet til å presentere en større organisasjon i tilbudet. Det er ikke stilt konkrete krav til en bestemt organisasjonsmodell, men det er angitt at formålet med oppdraget er at Stat & Styring skal være faglig uavhengig og politisk nøytral. Kravet til uavhengighet gjelder etter ordlyden uavhengighet fra politiske føringer og fra innklagede som eier og finansieringskilde. Valgte leverandør har i tilbudet beskrevet et klart mandat og en tydelig redaksjonell autonomi uavhengig av innklagede, som gir innklagede den nødvendige tryggheten om at kravet vil overholdes. Klagenemnda kan ikke behandle spørsmålet om medieansvarslovens bestemmelser overholdes. Nemnda har kun kompetanse til å behandle spørsmål om feil ved gjennomføringen av anskaffelser etter anskaffelsesloven eller forskrifter gitt med hjemmel i denne. Det er verken i konkurransen eller i kontrakten stilt krav knyttet til medieansvarsloven.
- (40) Valgte leverandørs tilbud inneholder heller ikke andre avvik fra anskaffelsesdokumentene. Valgte leverandør har levert CV for den ressursen som er tilbudt som redaktør slik denne rollen er definert i konkurransegrunnlaget. Det var ikke stilt krav i konkurransegrunnlaget om å levere fremdriftsplan. Design og layout for tidsskriftet er et av momentene som skulle tillegges særlig vekt i evalueringen av tildelingskriteriet «*Oppdragsforståelse*». Det er imidlertid ikke stilt krav om ferdigutviklede grafiske løsninger som beskriver design og layout, eller stilt krav til detaljeringsgraden for beskrivelsen. Valgte leverandørs beskrivelser av hvilke forutsetninger man følger i arbeidet med design og layout, gir tilstrekkelig grunnlag for vurderingen av den visuelle retningen.
- (41) Det er ikke foretatt vesentlige endringer i kontrakten. Det at nettsiden Artikulert.no avvikles og nå er integrert i Stat & Styring, utgjør ingen endring av kontrakten. I konkurransen var det stilt krav om at tidsskriftet skulle ha bidrag fra lesere, legge vekt på dialog og fremme forvaltningspolitisk diskusjon. Det er ikke stilt krav om hvordan dette skal gjennomføres. I valgte leverandørs tilbud fremgår det at Artikulert.no vil bidra til å tilrettelegge for faglig debatt, men det er også trukket frem at det vil bli gjort løpende tilpasninger av markedsføring og kanalvalg for å tilrettelegge for aktiv deltakelse. Integreringen av Artikulert.no er en justering av hvor debatten finner sted, men det utgjør ingen endring av leveransen. For det tilfellet at justeringen anses som en endring, er denne uansett ikke vesentlig. Endringen ville ikke hatt betydning for resultatet av konkurransen, den har en svært begrenset økonomisk verdi, og har ikke hatt betydning for vurderingen av tildelingskriteriene. Avviklingen endrer heller ikke den økonomiske balansen til fordel for valgte leverandør, da den økonomiske fordel er for beskjedne.
- (42) Det er ikke foretatt endringer i tilbudte ressurser. Valgte leverandør har opplyst at de ti tilbudte nøkkelpersonene har bidratt i utviklingsarbeidet og vil fortsette med dette, med unntak av én ressurs i permisjon. Det har derfor ikke skjedd noen endring. Dessuten tillater kontrakten at valgte leverandør skifter ut personell.

- (43) Fristen for oppstart av oppdraget er ikke endret. Fristene i konkurransegrunnlaget gjelder oppstart av arbeidet, og ikke tidspunktet for ferdigstilt første publikasjon. Det er ikke stilt noen tidsmessige krav for når tidsskriftet skal publiseres, utover at det skal være fire utgivelser i året. Valgte leverandør har opplyst at det første nummeret vil publiseres i mars 2026, noe som gir tilstrekkelig med tid til å levere fire årlige utgaver.
- (44) Bilaget hvor valgte leverandørs redaktør er angitt som innklagedes tredjepart, er fylt ut av valgte leverandør. Utfyllingen må bero på en misforståelse, og innklagede kan ikke se at dette får betydning for kontraktgjennomføringen.
- (45) Det at Statogstyring.no har blitt underlagt valgte leverandør, utgjør ingen endring av kontrakten. Det var et vesentlig moment i valgte leverandørs tilbud at tjenesten ville utvikles underveis i avtaleperioden, med løpende tilpasninger av både markedsføring og kanalvalg. At tidsskriftet publiseres på andre nettsider, er dermed i tråd med tilbudet. Videre var det i konkurransegrunnlaget informert om at Stat & Styring på kunngjøringstidspunktet ble publisert på plattformen Idunn.no, noe som også forutsetter at det var adgang til å publisere tidsskriftet på andre nettsider. Idunn.no og Altinget.no/Statogstyring er også likt bygget opp med de samme mulighetene til å navigere seg bort fra Stat og Styring og over til annet innhold. Den primære kanalen er fremdeles Statogstyring.no, men nettsiden er nå integrert med Altinget.no/statogstyring. Det fremgår tydelig på nettsiden at leseren befinner seg på nettsiden til Stat & Styring.
- (46) Endringen av opphavsrettighetene i kontrakten er ikke vesentlig. Endringen i avtaleteksten innebærer ingen realitetsendring. Det følger av medieansvarsloven §§ 7 og 8 at utgiver eller eier ikke kan instruere eller overprøve redaktøren i redaksjonelle spørsmål, og at bestemmelsen ikke kan fravikes ved avtale. Avtalens nye ordlyd er kun en justering i henhold til det som allerede følger av preseptorisk lovgivning. Selv med opprinnelig avtaletekst kunne ikke innklagede ha gjort endringer i en artikkel og krevd at dette skulle ligge under leverandørenes redaktøransvar. Som følge av den opprinnelige avtaletekstens henvisning til preseptorisk lovgivning, er det ikke riktig at innklagede ville hatt rettigheter på linje med en fullstendig rettighetshaver. Det understrekes også at endringen ikke berører innklagedes rett til å arkivere, videreformidle og gjenpublisere alt innhold, samt å overføre dette til ny leverandør. Alle artikler og alt annet redaksjonelt innhold vil fortsatt være tilgjengelig når ny leverandør overtar drift av tidsskriftet. Alt redaksjonelt innhold vil også fremdeles være åpent, gratis og fritt tilgjengelig.
- (47) I forhåndsvarselet bygget klagenemnda på en uriktig oppfatning av hva som fulgte av den opprinnelige avtaleteksten. Det er i utgangspunktet den som skriver en artikkel, og ikke utgiveren, som oppnår opphavsretten til artikkelen. Utgiveren får i utgangspunktet kun opphavsrett til design, layout, utforming av den digitale publikasjonen og så videre. Det vil si at valgte leverandør ikke kunne overdra opphavsrettighetene til innklagede. Etter den opprinnelige avtaleteksten ville innklagede derfor kun fått eiendoms- og opphavsrett til design og layout mv. på nettsiden til Stat & Styring. Den nye avtaleteksten presiserer bare det som fulgte av den opprinnelige avtaleteksten.
- (48) Når alt innhold er fritt tilgjengelig på nett, vil det ikke være mulig for valgte leverandør å kreve vederlag for disse på andre nettsider. Det følger også av valgte leverandørs tilbud at materiale fra Stat & Styring ikke skal publiseres bak betalingsmur. Videre er det vanskelig å se hvilke data valgte leverandør var avskåret fra å bruke før avtaleendringen. Den opprinnelige bestemmelsen tillot at valgte leverandør skrev nye artikler om samme tema ved å benytte seg av egne verktøy og *know how*. Eventuell statistikk og

spørreundersøkelser innhentet for redaksjonelle formål, har ingen eller neglisjerbar økonomisk verdi etter første gangs publisering. Om muligheten til å videreselge bilder, bemerkes det at bildene i tidsskriftet utelukkende knytter seg til politiske saker eller forvaltningen. Det er vanskelig å se at disse har økonomisk verdi, og det har etter hva innklagede har kunnet bringe på det rene, aldri blitt solgt et bilde fra tidsskriftet. Som følge av den svært begrensede økonomiske fordelingen opphavsretten har her, er det ikke tale om at kontraktens økonomiske balanse endres til fordel for valgte leverandør.

- (49) Innklagede er uenig i klagenemndas vektlegging av økt synlighet og trafikk. Synliggjøring av innhold kan i stor grad skje ved ordinær lenking til materiale som allerede er lovlig publisert og fritt tilgjengelig. Dette er ikke tilgjengeliggjøring «*for et nytt publikum*» og kan dermed gjøres uavhengig av hvem som har opphavsretten. I konkurransegrunnlaget var det dessuten forutsatt bred tilgjengeliggjøring, og det var tilrettelagt for kommersiell utnyttelse. Deling og lenking er en del av leveransen med et slikt konsept. Videre synes nemnda å legge til grunn at deltakerinteressen for konkurransen var større enn det den var. Det var kun to leverandører som deltok i konkurransen, og det har blitt gjennomført markedsdialog som viste at markedet ikke er større enn de som deltok i konkurransen.
- (50) For det tilfelle at klagenemnda står fast ved at det er foretatt vesentlige endringer i kontrakten, er det flere forhold som bør vektlegges i aktsomhetsvurderingen. Hensikten med å endre avtaleteksten hva gjelder opphavsrettigheter, var å sikre at publisert stoff ble værende i valgte leverandørs arkiver etter avtalens utløp. Det var ikke hensikten å gjøre det mulig for valgte leverandør å utnytte tjenesten kommersielt utover det kontrakten i utgangspunktet ga anledning til. Det ble også gjort undersøkelser for å avklare betydningen av endringen, og det ble på bakgrunn av disse undersøkelsene konkludert med at endringen kunne godtas på grunn av dens beskjedne økonomiske verdi. Videre er det tale om en kompleks faktisk og rettslig problemstilling, hvor flere momenter tilsier en annen løsning enn den klagenemnda har landet på.
- (51) For det tilfelle at klagenemnda kommer til at det er foretatt vesentlige endringer i kontrakten, er det ikke grunnlag for å ilegge overtredelsesgebyr. Det er svært viktig for innklagede å bringe avtalen til opphør dersom den er ulovlig endret. Man vil derfor benytte avbestillingsadgangen i kontrakten, som gir adgang til helt eller delvis avbestilling med 30 dagers varsel. På tidspunktet for en eventuell avbestilling vil ikke verdien av den endrede kontrakten ha oversteget grensen for kunngjøringsplikt på 1,3 millioner kroner ekskl. mva. Det er i denne beregningen tatt i betraktning at kontrakten har en årlig verdi på 1,5 millioner kroner og at vederlaget betales per utgivelse, samt at man ved avbestilling må betale for utført arbeid og et avbestillingsgebyr på 4 prosent.
- (52) Ved utmålingen av et eventuelt overtredelsesgebyr, er det flere formildende omstendigheter som må tas i betraktning. Hensikten har ikke vært å omgå anskaffelsesregelverket, og det er et begrenset marked for anskaffelsen.

Klagenemndas vurdering:

- (53) Konkurransen gjelder produksjon og publisering av et tidsskrift, som er en tjenesteanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til 7,5 millioner kroner ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) følger anskaffelsen forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del III jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

Saklig klageinteresse

- (54) Klager anfører at valgte leverandørs tilbud inneholdt vesentlige avvik, og at innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.
- (55) Det å foreta vesentlige endringer i en kontrakt, likestilles med at oppdragsgiver har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse. For påstand om ulovlig direkte anskaffelse gjelder det ikke noe krav om saklig klageinteresse, jf. klagenemndsforordningen § 13a første ledd. Klagen er fremsatt rettidig, jf. § 13a andre ledd.
- (56) Dersom et tilbud inneholder vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene, plikter oppdragsgiver å avvise tilbudet, jf. forordningen § 24-8 (1) bokstav b. Det at en oppdragsgiver inngår kontrakt på bakgrunn av et tilbud med vesentlige avvik, likestilles imidlertid ikke med at oppdragsgiveren foretar en ulovlig direkte anskaffelse, se klagenemndas avgjørelse i sak 2025/1124, avsnitt 52. For slike anførsler om «*unnlatelser, handlinger eller beslutninger under gjennomføringen av anskaffelse[n]*» kreves det at den som fremsetter anførslene har «*saklig interesse*» i å få vurdert lovmessigheten av dem, jf. klagenemndsforordningen § 6 andre ledd. Spørsmålet er om klager har «*saklig interesse*» i å få avgjort anførslene om at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist.
- (57) Kravet om «*saklig klageinteresse*» er i klagenemndspraksis forstått slik at klager må ha en aktuell interesse i å få anførslene behandlet. Hvorvidt dette er tilfelle, må avgjøres konkret for hver enkelt anførsel, basert på hvilken betydning det vil ha for klager å få hver anførsel behandlet, se klagenemndas avgjørelse i sak 2025/1013, avsnitt 48 med videre henvisninger.
- (58) Klager har ikke levert et eget tilbud i konkurransen, men klager har deltatt i tilbudet til Medier og Ledelse AS. På tilbudets forside står Medier og Ledelse AS sin logo, adresse og kontaktinformasjon, og det står at «*Vi leverer med dette tilbud*», signert administrerende direktør i Medier og Ledelse AS. Vedlagt tilbudet følger firmaattest, skatteattest og kredittvurdering for Medier og Ledelse AS. I tilbudet er det presisert at «*Mediehuset Medier og Ledelse AS vil stå som utgiver og tidsskriftet vil produseres sammen med Foreningen Forvaltningsmedier*». Selv om klager ikke er oppgitt som en underleverandør i tilbudet, er det ut fra opplysningene om hvem som leverer tilbud og hvem det er levert dokumentasjon for, naturlig å lese tilbudet slik at klager er underleverandør i tilbudet.
- (59) Rettsvirkningen av at valgte leverandørs tilbud inneholder vesentlige avvik, vil være at tilbudet skulle vært avvist, som kan gi grunnlag for et erstatningskrav mot oppdragsgiver.
- (60) Innklagede har anført at underleverandører ikke har erstatningsrettslig vern for prekontraktuelle krav mot oppdragsgiver, og at klager derfor ikke har aktuell interesse i å få anførslene om avvisning behandlet. Til støtte for sitt syn, har innklagede vist til Borgarting lagmannsretts dom i LB-2013-202890. Lagmannsretten uttalte der at «*underleverandøren har ikke hatt noen kontraktsrelasjon til oppdragsgiver og kan derfor ikke – i alle fall som den klare hovedregel – gjøre gjeldende et prekontraktuelt ansvar knyttet til forventningen om dette*».
- (61) Klagenemnda legger også dette til grunn, altså at en underleverandør som den klare hovedregel ikke kan kreve erstatning etter lov om offentlige anskaffelser. Nemnda kan ikke se at det er noe i denne saken som tilsier et annet resultat. Klager har dermed ikke

«saklig klageinteresse» i å få avgjort anførslene om at valgte leverandørs tilbud skulle vært avvist som følge av vesentlige avvik. Disse anførslene avvises som følge av manglende klageinteresse, jf. klagenemndsforordningen § 6 andre ledd.

Hvorvidt det er foretatt en ulovlig direkte anskaffelse

- (62) Klagenemnda tar i det følgende stilling til om innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ved å gjøre vesentlige endringer i kontrakten med valgte leverandør.
- (63) En ulovlig direkte anskaffelse er «en anskaffelse som ikke er kunngjort, selv om det foreligger en kunngjøringsplikt», se blant annet merknadene til anskaffelsesloven § 12 i Prop. 51 L (2015-2016).
- (64) Når en kontrakt er inngått etter en kunngjort konkurranse, er utgangspunktet at det videre forholdet mellom partene reguleres av kontraktsretten. Unntak fra dette utgangspunktet er dersom avtalen endres på en slik måte at innholdet i kontrakten blir «*vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten*», jf. forordningen § 28-2. Dersom det foretas vesentlige endringer i kontrakten, skal dette anses som en ny anskaffelse som skulle vært kunngjort i henhold til regelverket, se eksempelvis klagenemndas avgjørelse i sak 2020/658, avsnitt 71, og EU-domstolens avgjørelse i sak C-454/06 (Presstext), avsnitt 34. I disse tilfellene vil den vesentlig endrede kontrakten utgjøre en ulovlig direkte anskaffelse.
- (65) Klager anfører at det er foretatt flere endringer i kontrakten som alene eller samlet innebærer at kontrakten er vesentlig endret. Klagenemnda tar stilling til de anførte endringene hver for seg i det følgende.

Endringer i ressurser og frist for oppstart

- (66) Klager har vist til at valgte leverandør har utlyst en stilling som nyhetsjournalist i Stat & Styring, og anfører at det dermed har skjedd endringer i ressursene som er tilbudt i kontrakten. Valgte leverandør hadde under punktet «*Nøkkelpersonell*» i tilbudet, listet opp ti personer. I konkurransegrunnlaget var det angitt at nøkkelpersonell kunne skiftes ut så lenge erstatningspersonell hadde minst like god kompetanse og erfaring som personellet som skiftes ut. Det at det lyses ut en stilling som journalist til tidsskriftet, utgjør dermed i seg selv ingen endring av kontrakten. Klagenemnda tilføyer også at innklagede har opplyst om at de tilbudte nøkkelpersonene har bidratt, og fremdeles vil bidra, i utviklingen av tidsskriftet.
- (67) Klager har videre pekt på at det på datoen for klagen, 10. februar 2026, ikke er publisert nytt artikkelstoff på tidsskriftets nettside. Dette anføres å utgjøre en endring av oppstartstidspunktet. I konkurransegrunnlaget var det angitt at det skulle utgis fire utgaver av Stat & Styring hvert år. I vedlegg 3 til kontrakten var det stilt krav om at leverandøren måtte være klar til oppstart senest innen 1. februar 2026. Klagenemnda bemerker at det ikke er stilt krav til når de ulike utgavene måtte publiseres. Innklagede har forklart at valgte leverandør har opplyst om at første utgave publiseres i mars 2026, og at dette gir tilstrekkelig med tid til å publisere til sammen fire utgaver i 2026. Nemnda bemerker at det i tilbudet til Medier og Ledelse AS også ble lagt opp til fire utgaver, hvor første utgave ble publisert i mars 2026. Det har dermed ikke skjedd noen endring i kontrakten.

- (68) Til klagers anførsel om at valgte leverandørs tilbudte redaktør er ført opp som innklagedes tredjepart i kontrakten, viser klagenemnda til innklagedes forklaring om at det ikke har skjedd noen endring i kontrakten, men at bilaget er fylt ut av valgte leverandør og må bero på en misforståelse. Nemnda forstår innklagedes forklaring slik at det ikke har skjedd noen endring i ressursene eller deres rolle. Klagers anførsel fører ikke frem.

Endringer tilknyttet nettsiden

- (69) Klagenemnda tar først stilling til om kontrakten er endret ved at nettsiden Statogstyring.no nå er integrert i Altinget, og at trafikk videresendes til Altinget.no/statogstyring.
- (70) I bilag 1 til kontrakten var det informert om at Stat & Styring «er i dag tilgjengelig gjennom Idunn-plattformen», og det var angitt at «Domenenavnet Stat&styring.no vil bli overført til en ev ny utgiver fra dagens utgiver», samt at tidsskriftet skulle være digitalt og gratis tilgjengelig på nett. I valgte leverandørs tilbud stod det at saker ville publiseres på nettet, med henvisning til Statogstyring.no og Altinget.no/statogstyring. Om muligheten for samarbeid med andre publikasjoner, var det angitt at den «primære kanalen» for all leveranse ville være Statogstyring.no. Det var videre presisert at det «legges likevel opp til en betydelig merverdi gjennom integrasjon og synergier med Altinget via altinget.no/statogstyring».
- (71) Klagenemnda er enig i at konkurransegrunnlaget åpnet for å publisere Stat & Styring i flere medier og i ulike kanaler. I valgte leverandørs sitt tilbud var det likevel beskrevet at Statogstyring.no skulle være den primære kanalen for leveranse under kontrakten. Det var dermed klart forutsatt at denne nettsiden skulle være operativ i kontraktperioden og at lesere skulle kunne finne innhold der. Det at tidsskriftet også skulle være tilgjengelig på Altinget.no/statogstyring, var altså noe som skulle komme i tillegg. Når all leveranse nå foregår på Altinget.no/statogstyring, utgjør dette en endring av kontrakten.
- (72) Klagenemnda tar så stilling til om kontrakten er endret ved at nettsiden Artikulert.no er fjernet fra leveransen.
- (73) I valgte leverandørs tilbud var det angitt at «Altinget, i samarbeid med Artikulert» leverte tilbud i konkurransen. Det var beskrevet at Artikulert var et fagpresse-medium opprettet for å drive journalistikk og fremme debatt om offentlig sektor, med offentlig ansatte som viktigste kilde. Artikulerts kompetanse på sentrale forvaltningsfaglige og forvaltningspolitiske problemstillinger, ytringsfrihet i offentlig sektor og erfaring fra å tilrettelegge offentlig ansattes deltakelse i offentlig debatt, var listet opp som noen av ressursene som ville bli tatt i bruk i kontraktgjennomføringen. I beskrivelsen av hvilket innhold som ville bli tilbudt, var «faglig debatt» nevnt. I den forbindelse ble Artikulerts erfaring med å engasjere offentlige ansatte i offentlig debatt, trukket frem. Det ble også nevnt at alle abonnenter på Altingets og Artikulerts nyhetsbrev ville få tilbud om å abonnere på nyhetsbrevet fra Stat & Styring. Under «Samarbeid med andre publikasjoner» beskrev valgte leverandør at magasinet Artikulert ville endre profil i forbindelse med utgivelsen av Stat & Styring. Nettsiden skulle først og fremst fungere som debattplattform, supplert med innhold knyttet til ytringsklima og ytringsfrihet i offentlig sektor. Valgte leverandør hadde angitt Artikulert som tredjepart som skulle brukes i kontrakten.

- (74) Etter klagenemndas syn fremstår det som en forutsetning i valgte leverandørs tilbud, at Artikulert.no skal være en egen nettside for debatt. Når Artikulert.no integreres i Stat & Styring sin nettside, utgjør dette en endring av kontrakten.

Hvorvidt det er foretatt vesentlige endringer

- (75) Klagenemnda tar i det følgende stilling til om de endringene som er gjort i kontrakten, medfører at kontrakten er vesentlig endret.
- (76) Ovenfor kom klagenemnda til at kontrakten er endret ved at all leveranse nå foregår på Altinget.no/statogstyring og ved at nettsiden Artikulert.no er integrert i Altinget.no/statogstyring. Partene er enige om at det også har skjedd en endring i kontraktens regulering av opphavsrett til publisert materiale, men de er uenige om innholdet og omfanget av endringen.
- (77) Klagenemnda tar først stilling til innholdet i endringen av kontraktens regulering av opphavsrett til publisert materiale.
- (78) For å komme frem til hva en kontraktendring går ut på, må kontrakten tolkes. Kontrakter i næring mellom profesjonelle parter skal i utgangspunktet tolkes objektivt, og ordlyden skal tillegges stor vekt, se Høyesteretts avgjørelse i Rt. 2012 s. 1729, avsnitt 58. Ordlyden skal også leses i lys av de formål den skal ivareta, og andre reelle hensyn, se Rt. 2010 s. 961, avsnitt 44.
- (79) I den opprinnelige avtaleteksten var opphavs- og eiendomsrett regulert på følgende vis:

«Eiendomsrett, opphavsrett og andre relevante materielle og immaterielle rettigheter til resultater av oppdraget tilfaller Kunden når betaling er skjedd, med mindre annet er avtalt i bilag 6, med de begrensninger som følger av annen avtale eller ufravikelig lov.

Rettighetene omfatter også rett til endring og videreoverdragelse, jf. lov av 15. juni 2018 nr. 40 om opphavsrett til åndsverk mv. (åndsverkloven) § 68.

Konsulenten beholder rettighetene til egne verktøy og metodegrunnlag. Begge parter kan også utnytte generell kunnskap (know-how) som ikke er taushetsbelagt og som de har tilegnet seg i forbindelse med oppdraget.»

- (80) Bestemmelsens første ledd første punktum slår fast at nærmere bestemte rettigheter til «resultatene av oppdraget» «tilfaller Kunden». Oppdraget gjelder produksjon og publisering av Stat & Styring, slik at «resultatene» av oppdraget vil være artikler, bilder og annet stoff som publiseres i tidsskriftet. Ordlyden «tilfaller Kunden» tilsier etter naturlig språkforståelse at det er innklagede som oppnår rettighetene til materialet som publiseres. Det innebærer at i den grad rettighetene først ligger hos noen andre enn innklagede, så vil det skje en overdragelse av rettighetene når betaling har skjedd.
- (81) En av rettighetene som nevnes i første ledd, er «opphavsrett». Det følger av åndsverkloven § 3 første ledd bokstav a og b at opphavsretten gir «enerett til å råde over åndsverket» ved å «fremstille varig eller midlertidig eksemplar av åndsverket, uavhengig av på hvilken måte eller i hvilken form dette skjer» og ved å «gjøre verket tilgjengelig for allmennheten». For materiale publisert i et tidsskrift som Stat & Styring, innebærer opphavsretten blant annet en enerett til å publisere artikler og bilder på nytt. Det vil også

si at opphavsretten gir den som har opphavsrett rett til å kreve betaling dersom andre ønsker å benytte verket på en slik måte som den som har opphavsrett, har enerett til.

- (82) Overdragelse av rettigheter skjer i henhold til avtaleteksten, bare innenfor rammene av det som følger av «*annen avtale eller ufravikelig lov*». I åndsverkloven § 67 er det åpnet for at opphavsrett kan overdras ved avtale. Overdragelsen omfatter imidlertid ikke visse ideelle rettigheter, jf. § 5. Som det fremgår av de to foregående avsnittene, tilsier ordlyden i kontraktbestemmelsen at det nettopp avtales en overdragelse av opphavsrett. Den overdragelsen av opphavsretten som er beskrevet i kontrakten, vil dermed ikke omfattes av kontraktens reservasjon mot det som følger av «*annen avtale eller ufravikelig lov*».
- (83) I kontraktbestemmelsens tredje ledd er det angitt at leverandøren beholder rettighetene til «*egne verktøy og metodegrunnlag*», og at leverandøren kan «*utnytte generell kunnskap (know-how) som ikke er taushetsbelagt og som de har tilegnet seg i forbindelse med oppdraget*». Ordlyden tilsier at leverandøren blant annet kan bruke opparbeidet kunnskap til å publisere artikler om samme tematikk som artiklene publisert i Stat & Styring.
- (84) I sine merknader til forhåndsvarselet har innklagede anført at den opprinnelige avtalen ikke kunne forstås slik at innklagede skulle oppnå opphavsrett til publisert materiale i Stat & Styring, fordi opphavsretten til dette materialet opprinnelige lå hos valgte leverandørs medarbeidere og ikke valgte leverandør selv. I et skriv klagenemnda mottok 17. september 2026, har valgte leverandør forklart at opphavsretten i sin virksomhet er regulert i tariffavtalen «*Journalistavtalen for digitale medier*». Om opphavsrett står det der at:

«Utgiver overtar i kraft av ansettelsesforholdet eneretten til utnyttelse av det stoff som medarbeideren produserer i tjenesten.

Eneretten omfatter, med de unntak som følger av denne overenskomst vederlagsfri utgivelse av stoff i utgivers redaksjonelle produkter, uavhengig av hvilke medier stoffet publiseres gjennom og om stoffet utgis parallelt i flere produkter.»

- (85) Klagenemnda kan på denne bakgrunn ikke se at det er grunnlag for den forståelsen innklagede har anført. Den opprinnelige avtaleteksten må derfor forstås slik at rettigheter til publisert materiale, herunder opphavsretten, ville tilfalle innklagede etter betaling.
- (86) Før kontraktsinngåelsen ble kontraktens regulering av opphavsrett endret, og den nye bestemmelsen lyder som følger:

«Konsulenten og opphavspersoner beholder rettighetene til alt publisert redaksjonelt stoff i tråd med Åndsverkloven, etablerte prinsipper for redaktørstyrte medier og til enhver tid gjeldende avtaler. Det er ikke til hinder for at Kunden fritt kan arkivere, videreformidle og gjenpublisere alt publisert innhold. Etter avtaleperioden skal Konsulenten, på forespørsel, bidra til å overføre alt publisert innhold til eventuelt ny utgiver.»

- (87) Ordlyden i bestemmelsens første setning tilsier at leverandøren beholder alle rettigheter, herunder opphavsretten, til alt publisert innhold. Kontrakten er endret ved at opphavsretten som i utgangspunktet skulle tilfalle innklagede, nå tilfaller valgte leverandør. Dette er i utgangspunktet til hinder for at innklagede kan råde over artikler og annet publisert materiale på en måte som krenker opphavsretten, jf. åndsverkloven §

3. Det følger imidlertid av kontraktbestemmelsens andre setning at valgte leverandørs opphavsrett ikke er til hinder for at innklagede «fritt» kan arkivere, videreformidle og gjenpublisere alt publisert innhold.

- (88) Setningen om at valgte leverandør skal «*bidra til å overføre alt publisert innhold*» til en eventuell ny leverandør, tilsier etter naturlig språkforståelse at en ny utgiver vil få tilgang til materialet, men at opphavsretten fremdeles ligger hos valgte leverandør. Setningen må imidlertid forstås i lys av kontraktens bestemmelser om at Stat & Styring skal være gratis og fritt tilgjengelig på nett. Den siste setningen synes altså ikke å være i veien for at en ny utgiver kan gjenbruke stoff publisert av valgte leverandør, for nytt innhold i Stat & Styring.
- (89) Klagenemnda går på denne bakgrunn over til å vurdere om endringene i reguleringen av opphavsrett, og endringene i tilknytning til nettsiden, er tillat i henhold til anskaffelsesregelverket.
- (90) Det følger av forskriften § 28-1 (1) bokstav f at det kan gjøres endringer i kontrakten «*uavhengig av verdi, som ikke er vesentlige, jf. § 28-2*». Av § 28-2 følger det at en endring ikke er tillat dersom den «*fører til at innholdet i kontrakten blir vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten*». Ordlyden «*i kontrakten*» kan isolert sett tilsi at forbudet mot vesentlige endringer først gjelder etter at kontrakten er signert. Bestemmelsen er imidlertid i praksis forstått slik at tilsvarende norm også gjelder for endringer som foretas før eller samtidig som kontraktsinngåelsen, se blant annet klagenemndas gebyrvedtak i sak 2025/1002, avsnitt 27 med videre henvisninger. I ordlyden «*vesentlig forskjellig*» ligger at partenes rettigheter og plikter ikke kan avvike så stort fra det som opprinnelig var avtalt, at det i realiteten er inngått en ny kontrakt. Hvorvidt dette er tilfelle, må vurderes konkret, og beror på en sammenlikning av innholdet i den opprinnelige og den nye kontrakten. I tilfeller hvor det er foretatt flere endringer, er det ikke slik at hver endring må vurderes isolert. Det avgjørende må være om endringene samlet sett innebærer at innholdet i kontrakten har blitt vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten, se klagenemndas gebyrvedtak i sakene 2026/1226 og 2026/1227, avsnitt 86.
- (91) I § 28-2 bokstav a til d er det listet opp tilfeller hvor en endring «*alltid*» skal anses vesentlig. Dersom endringen oppfyller vilkårene i et av disse alternativene, så skal kontrakten altså regnes for å ha fått et «*vesentlig forskjellig*» innhold. Fordi § 28-2 bokstav a til d gir uttrykk for når EU-lovgiver har ansett at en endring alltid er vesentlig, vil disse alternativene også utgjøre sentrale momenter i den konkrete helhetsvurderingen av om kontrakten har fått et innhold som er «*vesentlig forskjellig fra den opprinnelige kontrakten*». I vurderingen vil det kunne vektlegges om endringene helt eller delvis oppfyller ett eller flere alternativer, og om ett eller flere alternativer ikke oppfylles i det hele tatt. Dersom endringene skyldes eksterne uforutsette forhold, vil det kunne være større adgang til å foreta endringer enn der endringene skyldes interne forhold. Også der en kontrakt er kompleks og langvarig, vil det kunne være en større adgang til å foreta endringer. Dette gjelder særlig dersom behovet for endringer ikke oppstår rett etter kontraktsinngåelsen, men etter at kontrakten har vart en stund, se i denne retning fortalen til direktiv 2014/24/EU, punkt 109, og klagenemndas gebyrvedtak i sak 2025/1002, avsnitt 33.
- (92) Etter § 28-2 bokstav a skal endringen alltid anses vesentlig dersom den «*gjelder nye betingelser som, dersom de hadde vært en del av den opprinnelige konkurransen, ville ha ført til at andre leverandører potensielt kunne ha deltatt, eller at oppdragsgiveren kunne*

tildelt kontrakten til en annen leverandør». Ordlyden «*ville ha ført til at andre leverandører potensielt kunne ha deltatt*» tilsier at endringen kunne ha påvirket deltakerinteressen. Dette kan for eksempel være tilfelle ved endringer i kontraktens størrelse, se i denne retning C-549/14 (Finn Frogne). I Nærings- og fiskeridepartementets veileder til reglene om offentlige anskaffelser, er det på side 331 trukket frem at «*en vesentlig endring kan for eksempel være endringer av særlige byrdefulle vilkår i kontrakten*». Ordlyden «*potensielt*» markerer at det er tilstrekkelig at andre leverandører ville hatt mulighet til å delta dersom endringen var en del av de opprinnelige konkurransedokumentene, og at det ikke trenger å påvises at andre leverandører rent faktisk ville ha levert tilbud i konkurransen.

- (93) En naturlig forståelse av at endringen ville ha ført til at «*oppdragsgiveren kunne tildelt kontrakten til en annen leverandør*», er at endringen må ha kunnet påvirke konkurranseutfallet. I motsetning til alternativet om deltakerinteresse, er ikke ordet «*potensielt*» inntatt i dette alternativet. En kontekstuell tolkning av ordlyden tilsier at det dermed ikke er tilstrekkelig at endringen i teorien er egnet til å påvirke konkurranseutfallet, men at det må påvises at konkurranseutfallet rent faktisk kunne ha blitt et annet dersom endringen var en del av den opprinnelige kontrakten. Hvor jevnt det var mellom tilbudene i den forutgående konkurransen, og hvilke forhold som var avgjørende for resultatet, har dermed betydning for om endringen er ulovlig etter § 28-2 bokstav a.
- (94) Etter § 28-2 bokstav b skal endringen alltid anses vesentlig dersom den «*endrer kontraktens økonomiske balanse til fordel for leverandøren*». Ordlyden tilsier at enhver endring som gir leverandøren en økonomisk fordel, er vesentlig. I sak C-454/06 (Pressetext) aksepterte imidlertid EU-domstolen at man ved omregning av priser til euro, avrundet prisene til runde tall, selv om denne mekanismen førte til en prisendring på mellom 0,3 og 2,94 prosent til fordel for leverandøren. EU-domstolen uttalte at prisendringen var «*ubetydelig*» og kunne forklares på en objektiv måte, se avsnitt 61-63. Arrowsmith trekker frem at et av hensynene bak bestemmelsen er å forhindre at en leverandør inngir et lavt tilbud i konkurransen for å sikre seg kontrakten, for deretter å ta sikte på å forhandle frem bedre vilkår i kontraktfasen. Hun argumenterer for at bestemmelsen, ved å forhindre dette, søker å sørge for at gjennomføringen av kontrakten reflekterer konkurranseutfallet, se Arrowsmith, *The Law of Public and Utilities Procurement*, 3. utg., 2014, s. 584.
- (95) Klagenemnda skal på denne bakgrunn ta stilling til om endringen av reguleringen av opphavsrett i kontrakten, og endringene i tilknytning til tidsskriftets nettside, har ført til at kontraktens innhold har blitt «*vesentlig forskjellig*».
- (96) Stat & Styring fremstår som et mindre nisjetidsskrift, og konkurransen fremstår dermed i utgangspunktet kun aktuell for et mindre antall leverandører. Både valgte leverandørs opplysning om å være det eneste rendyrkede politiske mediet i Norge, og at klager består av tidligere redaktør i Stat & Styring, og tidligere faste skribenter, med formål om å drive nettopp dette tidsskriftet, underbygger at markedet for konkurransen fremstår lite. I sine merknader til forhåndsvarselet har innklagede opplyst om at det ble gjennomført markedsdialog i forkant av konkurransen. De tre leverandørene som kom med innspill var valgte leverandør, Artikulert v/ nåværende redaktør av Stat & Styring, og Cappelen Damm i samarbeid med daværende redaktør av Stat & Styring. Klagenemnda er enig i at markedsdialogen og de deltakende aktørene illustrerer at leverandørmarkedet for anskaffelsen er lite. Det at leverandørmarkedet er lite, tilsier at det i utgangspunktet skal

noe til før en endring vil ha særlig påvirkning på deltakerinteressen. I forhåndsvarelet trakk nemnda frem at en endring i hvem som oppnår opphavsretten til publisert materiale, imidlertid kan ha betydning for hva leverandørene sitter igjen med økonomisk etter endt kontraktsperiode. Oppdraget honoreres med 1,5 millioner kroner årlig, og det å fritt kunne bruke publisert materiale gjennom fem år, har sannsynligvis betydning for hvor attraktiv kontrakten fremstår. Dette trekker i retning av endringen ville ha ført til at andre leverandører potensielt kunne ha deltatt i konkurransen. I lys av innklagedes nye opplysning av saken tillegges dette momentet likevel kun begrenset vekt.

- (97) Det å få opphavsrett til et verk kan ha stor verdi. Den som har opphavsrett, står fritt til å bruke verket som man vil, og opphavsretten gir enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten. I den foreliggende saken skal imidlertid materialet det er tale om å oppnå opphavsrett til, være gratis og fritt tilgjengelig for alle digitalt. For klagenemnda er det derfor vanskelig å anslå den økonomiske verdien det har å få opphavsrett til materialet som publiseres i Stat & Styring. I tillegg til at det publiserte materialet allerede vil ligge gratis og fritt tilgjengelig, har innklagede opplyst om at man ikke har funnet eksempler på at det har blitt solgt eller kommet forespørsler om salg av bilder som er publisert i tidsskriftet tidligere. Innklagede mener også at statistikk og spørreundersøkelser har liten økonomisk verdi etter førstegangs publisering. Nemnda er i utgangspunktet enig med innklagede i at det er vanskelig å se at opphavsretten til materiale publisert i Stat & Styring, vil ha økonomisk verdi i form av salg eller tilgjengeliggjøring mot betaling. Som nemnda utdyper like nedenfor, er det imidlertid for snevert kun å se på muligheten for videresalg.
- (98) Valgte leverandør opplyste i sitt tilbud at de var Norges eneste rendyrkede politiske medium, og at selskapet var del av det danske mediekonsernet Alrow Media, som utga tilsvarende publikasjoner i Danmark og Sverige. Om innhold til Stat & Styring, beskrev valgte leverandør at de ville tilby dekning av relevante faglige debatter i Norge og andre land, særlig Sverige og Danmark. Valgte leverandør trakk også frem at de ville tilby saker produsert av Altinget for andre tidsskrifter enn Stat & Styring, og at «*redaksjonelle synergier og (gjen)bruk av saker produsert av Altinget*», ga mulighet til å tilby mer innhold enn det som var mulig ut fra kontrakten alene. Valgte leverandør skulle blant annet ha tett kontakt med Altinget i Danmark og Sverige for deling av tips, ideer og tekster. Samarbeidet med redaksjonene i Sverige og Danmark ville også gi tilgang til datajournalistikk, informasjon om arrangementer, rapporter og debatter av interesse for målgruppen, samt forvaltningspolitisk debatt i andre land.
- (99) Etter klagenemndas syn fremstår muligheten for å samarbeide med redaksjoner i svenske og danske publikasjoner som en sentral forutsetning for at valgte leverandør skal kunne tilby det innholdet som er beskrevet. Valgte leverandør har brukt formuleringer som «*gi tilgang*», «*tett kontakt og deling*» og «*redaksjonelle synergier*» om samarbeidet med de utenlandske redaksjonene. Formuleringene tilsier at valgte leverandør har enkel tilgang til materialet som er brukt til og publisert i andre publikasjoner. Slik nemnda forstår det, er modellen med gjenbruk av materiale fra andre tidsskrifter på denne måten, mulig fordi valgte leverandør eller konsernet som valgte leverandør inngår i, har opphavsretten til materialet. Nemnda understreker at hvorvidt valgte leverandør oppnår opphavsrett til materialet publisert i Stat & Styring, ikke har betydning for muligheten til å publisere artikler og stoff fra andre tidsskrifter. Uten opphavsrett til materialet publisert i Stat & Styring, får imidlertid ikke valgte leverandør den samme mulighet til enkelt å publisere eller bruke materialet fra Stat & Styring i andre publikasjoner. Det er altså en ikke-

ubetydelig forskjell i hva valgte leverandør sitter igjen med etter kontrakten, før og etter endringen i reguleringen av opphavsretten.

- (100) Av tildelingsbrevet fremgår det at innklagede under tildelingskriteriet «*Oppdragsforståelse*» har fått uttelling for samarbeidet med Altinget i Sverige og Danmark, herunder for muligheten til å innhente erfaringer og innhold fra disse landene. Det at opphavsretten til materiale fra andre publikasjoner har gjort det mulig å tilby mer innhold enn det som ellers er mulig under kontrakten, illustrerer at opphavsrett til materialet i Stat & Styring har en verdi utover muligheten til å ta betalt for tilgang og bruk. Ved å oppnå opphavsrett til det publiserte materialet fra Stat & Styring, sikrer man enkel og effektiv tilgang til artikler, intervjuer og annet materiale som kan være relevant for andre oppdragsgivere eller lesere av andre tidsskrift. Klagenemnda antar for eksempel at valgte leverandør kan tilby en tilsvarende tilgang til en større database med innhold i andre anbudskonkurranser, hvor artikler og stoff fra Stat & Styring kan inngå. Det å publisere åpne artikler i nettbaserte tidsskrifter, kan også bidra til å øke trafikken på nettsidene. Dersom et tidsskrift kan vise til et høyt antall besøkende digitalt, kan det bli mer attraktivt å kjøpe annonseplass på tidsskriftets nettsider. Videre kan det også være at de som leser en gratis artikkel, ønsker å tegne abonnement for å få tilgang til flere artikler om samme eller tilgrensende tematikk. Valgte leverandør stilles altså i en bedre posisjon enn det som fulgte av den opprinnelige kontrakten, noe som trekker i retning av at den økonomiske balansen i kontrakten er endret til valgte leverandørs fordel.
- (101) Etter at forhåndsvarsel ble sendt til innklagede, har saken blitt ytterligere opplyst om hvilken betydning det har at reguleringen av opphavsrett er endret. Både innklagede, klager og valgte leverandør har fremsatt nye opplysninger. Nemnda understreker at den ikke er i tvil om at valgte leverandør er stilt i en annen og bedre posisjon etter endringen. Nemnda finner imidlertid samtidig grunn til å bemerke at det fra de ulike aktørene i markedet og som har deltatt i konkurransen, er ulike oppfatninger om i hvilken grad og på hvilken måte valgte leverandørs posisjon er endret.
- (102) Oppsummert synes det uansett ut fra valgte leverandørs tilbud, å være klart at det å oppnå opphavsrett til tidligere publisert materiale, også der materialet ligger gratis og fritt tilgjengelig, har en viss økonomisk verdi. Opphavsretten til tidligere publisert materiale bidrar til at man både tidseffektivt og kostnadseffektivt kan tilby tilgang til flere saker, ideer og redaksjoner. Som den foreliggende anbudskonkurransen illustrerer, kan selve *muligheten* til å bruke materiale fra andre publikasjoner der dette er relevant, gjøre valgte leverandørs tilbud mer attraktivt. Denne muligheten synes ikke å ha vært like stor i den opprinnelige kontrakten. Selv om det er vanskelig å beregne den økonomiske verdien av opphavsrettighetene, og det er fremsatt ulike opplysninger om hvilke konkrete muligheter den nye reguleringen gir valgte leverandør, finner klagenemnda at endringen gir valgte leverandør en økonomisk fordel sammenliknet med den opprinnelige kontrakten. Det kan da ikke være avgjørende at innklagedes adgang til å benytte materiale publisert i Stat & Styring, er uendret. Uten at det er tillagt avgjørende vekt, nevner nemnda også at muligheten til slik gjenbruk av artikler fra Stat & Styring kunne gjort deltakelse i konkurransen mer attraktivt for andre leverandører som inngår i liknende konserner.
- (103) I tillegg til at det er gjort endringer i kontraktens regulering av opphavsrett, har valgte leverandør også gjort endringer tilknyttet nettsiden sammenliknet med det som var beskrevet og forutsatt i tilbudet. Nå videreføres all trafikk på nettsiden Statogstyring.no, til Altinget.no/statogstyring. På Altinget.no/statogstyring er det mulig å navigere seg videre til valgte leverandørs andre publikasjoner og tidsskrifter. Integreringen av de to

nettsidene, hvor det ikke lenger er mulig å lese Stat & Styring utenom valgte leverandørs egen nettside, synes dermed å gi mulighet for økt synlighet for valgte leverandørs øvrige innhold. Dette gir også mulighet for å øke antall klikk og lesinger av andre tidsskrifter enn Stat & Styring. Det at begge nettsidene ikke er operative, slik som beskrevet i tilbudet, innebærer videre at valgte leverandør kun trenger å opprettholde og vedlikeholde én nettside. Dette antas å medføre visse kostnadsbesparelser. På samme måte antas det at integreringen av debattplattformen Artikulert.no, istedenfor å videreføre dette som en egen nettside slik som beskrevet i tilbudet, også vil gi visse kostnadsbesparelser. Dette selv om den debattfaglige kompetansen som er beskrevet i tilbudet, videreføres. Det fremstår tydelig at kontrakten blir mer økonomisk fordelaktig for valgte leverandør når alt innhold kun tilbys på én nettside. Klagenemnda kan imidlertid ikke se at kostnadsbesparelsene og den økte synligheten er tilstrekkelig store til at endringene tilknyttet nettsiden er vesentlige i seg selv. De fordelaktige endringene bidrar likevel til at kontrakten har fått et vesentlig annet innhold.

- (104) Klagenemnda har på denne bakgrunn kommet til at endringene i reguleringen av opphavsretten og endringene tilknyttet nettsiden, medfører at kontrakten har fått et innhold som er «*vesentlig forskjellig*» enn slik den ble kunngjort, jf. § 28-2.
- (105) Den vesentlig endrede kontrakten skal derfor regnes som en ny kontrakt som skulle vært kunngjort, og innklagede har dermed foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.

Hvorvidt det skal ilegges gebyr

- (106) Det følger av anskaffelsesloven § 12 første ledd første setning at klagenemnda «*skal*» ilegge overtredelsesgebyr på inntil 15 prosent av anskaffelsens verdi dersom «*oppdragsgiveren eller noen som handler på dennes vegne forsettlig eller grovt uaktsomt har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse*». Av annet punktum følger det at klagenemnda «*kan*» ilegge gebyr dersom «*oppdragsgiveren eller noen som handler på dennes vegne uaktsomt har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse*».
- (107) Vurderingen av om det foreligger forsett eller grov uaktsomhet, er den samme som etter den tidligere bestemmelsen om overtredelsesgebyr for ulovlige direkte anskaffelser, se § 7b i anskaffelsesloven av 1999. Se også klagenemndas avgjørelse i vedtak om overtredelsesgebyr 2017/182, avsnitt 33 flg. Skyldkravet gjelder både det faktiske og rettslige grunnlaget for overtredelsen, se merknadene til § 7b i den tidligere anskaffelsesloven i Ot.prp. nr. 62 (2005-2006) på side 26, og TOSLO-2020- 185751.
- (108) Det overordnede formålet med anskaffelsesregelverket er å fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser. Dermed forventes det at en alminnelig forstandig oppdragsgiver opptrer på en måte som er egnet til å realisere dette formålet, herunder ved å opptre i tråd med de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven § 4. Anskaffelsesregelverket bygger på en forutsetning om at oppdragsgivere skal gjennomføre konkurranse i forkant av en anskaffelse. Flere konkrete bestemmelser skal sørge for at konkurransen er effektiv, og at så mange leverandører som mulig kan delta og levere tilbud på like vilkår. Med dette som utgangspunkt, forventes det at oppdragsgivere opptrer i tråd med de grunnleggende prinsippene også etter kontrakt er tildelt. Blant annet forventes det at oppdragsgivere har tilstrekkelig kjennskap til hvilke regler som gjelder dersom man ønsker å gjøre endringer i en kontrakt.

- (109) Det er klart at innklagede har vært klar over at man har gjort en endring i reguleringen av opphavsretten. Det må også antas at innklagede i oppfølgingen av kontrakten, som forutsetter at man oppsøker tidsskriftet på tidsskriftets nettsider, også er kjent med endringene som er gjort i tilknytning til nettsiden. Dersom innklagede gjennom undersøkelser av det digitale tidsskriftet ikke oppdager at nettsiden har et annet navn enn forutsatt, og at Artikulert.no ikke tilbys som en egen nettside for debatt, er dette grovt uaktsomt.
- (110) Spørsmålet er om innklagede har utvist tilstrekkelig skyld med hensyn til det rettslige grunnlaget for overtredelsen.
- (111) Forventningene til offentlige oppdragsgiveres kjennskap til regelverket, er omtalt i forarbeidene til § 7b i anskaffelsesloven av 1999, se Ot.prp. nr. 62 (2005-2006) side 26. Om skyldkravet, som i anskaffelsesretten er grov uaktsomhet, heter det at «*offentlige oppdragsgivere forutsettes å ha god oversikt over regelverket for offentlige anskaffelser og at det derfor ikke vil være noen høy terskel for å anse en rettsuvidenhet som grovt uaktsomt*». Videre står det at det ved vurderingen av rettsuvidenhets karakter, bør tas hensyn til om regelverket eller den konkrete subsumsjonen fremstår som uklar, og hvilke tiltak som er truffet for å sikre god regelkunnskap og -innsikt.
- (112) Som det fremgår av avsnitt 82 kan opphavsretten overdras ved avtale, jf. åndsverkloven § 67. Med unntak av de ideelle rettighetene som følger av § 5 første og andre ledd, er altså ikke åndsverkloven preseptorisk. Som det også fremgår av avsnitt 79-82, følger det klart av ordlyden i den opprinnelige avtaleteksten at opphavsretten skulle overdras til innklagede. Det følger også klart av den nye avtaleteksten at opphavsretten etter endringen forblir hos valgte leverandør. Klagenemnda finner det derfor klart at innklagede ikke kan høres med at endringen ikke medførte noen realitetsendring.
- (113) Som avsnitt 95-101 illustrerer, er vurderingen av endringens lovlighet sammensatt og med innslag av faktiske og rettslige vurderinger som i denne saken synes kompliserte. Innklagede har selv forklart at det ble gjort undersøkelser før endringen av reguleringen av opphavsrett ble godkjent, og at endringen ble godkjent som følge av dens begrensede økonomiske verdi. Nemnda er som sagt enig med innklagede i at den rent umiddelbare økonomiske verdien av endringen, fremstår svært beskjeden. Videre har klager og valgte leverandør ulikt syn på hvilken nærmere betydning endringen har, og hvilke muligheter den gir. I lys av at innklagede foretok undersøkelser før endringen, og de ulike leverandørene i markedet har ulike oppfatninger om hvilke virkninger endringen har, finner nemnda at innklagede kun har handlet «*uaktsomt*» ved å legge til grunn at endringen var lovlig.
- (114) Klagenemnda har kommet til at innklagede handlet «*uaktsomt*» ved å endre kontraktens regulering av opphavsrett. Siden endringene knyttet til nettsiden ikke er tilstrekkelige til å utgjøre vesentlige endringer av kontrakten alene, er det uten betydning for skyldspørsmålet at innklagede har opptrådt grovt uaktsomt med hensyn til disse.
- (115) Når en oppdragsgiver «*uaktsomt*» har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse, følger det av anskaffelsesloven § 12 første ledd at klagenemnda «*kan*» ilegge overtredelsesgebyr. Etter § 12 tredje ledd skal det i vurderingen av om gebyr skal ilegges, særlig vektlegges «*bruddets grovhet, størrelsen på anskaffelsen, om oppdragsgiver har foretatt gjentatte ulovlige direkte anskaffelser og den preventive virkningen*».

- (116) Her foretok innklagede undersøkelser av hvilken betydning det ville ha å godta valgte leverandørs forslag om å endre kontrakten. Merknadene for klagenemnda viser at det foreligger reell tvil om endringens betydning og nærmere innhold, utover det innklagedes undersøkelser avdekket og som klagenemnda har sluttet seg til. Innklagedes subjektive skyld fremstår som beskjedent. Det fremstår også klart at innklagede ikke har hatt til hensikt å omgå regelverket. Innklagede har videre angitt at man vil benytte avbestillingsbestemmelsen i kontrakten dersom klagenemnda kommer til at det er gjort en vesentlig endring. Nemnda har på denne bakgrunn kommet til at det ikke skal ilegges overtredelsesgebyr.
- (117) Siden klagenemnda har kommet til at innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse, skal klagegebyret tilbakebetales, jf. klagenemndsforskriften § 13.

Konklusjon:

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.
Klagenemnda for offentlige anskaffelser ilegger ikke overtredelsesgebyr.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Alf Amund Gulsvik

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur